

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Opava, Otická 18

Otická 18, 746 01 Opava

Identifikátor školy: 600 142 906

Zřizovatel: Město Opava se sídlem Horní náměstí 69, 746 26 Opava

Školský úřad Opava, Březinova 6, 746 01 Opava

Termín konání orientační inspekce: 15. – 17. únor 2000

Čj.	145 051/00-11124
Signatura	on5ct109

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Sledovaná škola je úplnou základní školou. Zabezpečuje výuku 449 žáků v devíti ročnících. První stupeň školy tvoří 9 tříd, na druhém stupni se vyučuje v 11 třídách. V sedmi třídách vyššího stupně je zavedeno vyučování s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů. Součástí školy jsou školní družina a školní jídelna – výdejna stravy.

Předmětem inspekce bylo posouzení kvality výuky českého jazyka, matematiky a skupiny přírodovědných předmětů spolu s posouzením kvality řízení. Hospitace se uskutečnily ve třídách prvního i druhého stupně ZŠ. Kvalita výuky těchto předmětů byla hodnocena z hlediska plánování a přípravy, dále podle účelnosti a vhodnosti organizace výuky, použitých metod a forem práce. Posuzovány byly rovněž personální, materiální a psychohygienické podmínky vyučovacího procesu. Sledováno a posuzováno bylo hodnocení žáků, účinnost motivace, spolupráce a komunikace mezi žáky a pedagogy a mezi žáky navzájem.

Český jazyk

Kontrolou rozvrhu hodin, tematických plánů, zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo ověřeno, že výuka probíhá podle deklarovaných učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Časová dotace ve všech třídách souhlasila s učebním plánem, probírané učivo příslušných ročníků odpovídalo učebním osnovám a bylo obsaženo v tematických plánech vyučujících. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna.

Personální struktura výuky českého jazyka je na vysoké úrovni. Na druhém stupni splňují všechny vyučující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti ve smyslu příslušných ustanovení vyhlášky MŠMT ČR č. 139/97 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Na prvním stupni tyto podmínky splňuje 80 % vyučujících.

Výuka sledovaného předmětu probíhá v kmenových třídách, které mají odpovídající vybavení i velikost. Výzdoba tříd i všech prostor školy byla esteticky na velmi dobré úrovni, podnětné a estetické prostředí bylo zaznamenáno zejména ve třídách nižšího stupně. Světelné a tepelné podmínky byly dobré. Z hlediska psychohygienických podmínek nebyly ve škole zjištěny závady.

Pro výuku českého jazyka má škola dostatek učebnic i odborných příruček (Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny, Stručná mluvnice česká, beletrie v příručních knihovnách ve třídách). Fond učitelské a žakovské knihovny je doplňován velmi málo. Ve škole je odpovídající množství audiovizuální a didaktické techniky, která byla v procesu výuky funkčně využívána. Dostatek magnetických tabulí i tabelárních pomůcek umožňoval řadu samostatných forem práce.

Příprava výuky v hospitovaných hodinách byla dobře promyšlená, výukové cíle byly stanoveny vhodně a přiměřeně a odpovídaly základnímu standardu vzdělání. Výběr látky s množstvím informací byl volen vzhledem k věkovým zvláštnostem a podmínkám jednotlivých tříd. Výuka probíhala s ohledem na individuální potřeby žáků. Vyučující respektovali jejich vlastní tempo, vhodně zařazovali relaxační techniky k odstranění únavy. Zadávané úkoly prohlubovaly logické myšlení, upevňovaly znalosti, procvičovaly paměť, rozvíjely fantazii, rozšiřovaly slovní zásobu. Většina pedagogů vytvářela ve výuce dostatečný prostor pro samostatné a aktivní učení. Žáci byli vedeni ke schopnosti probírané učivo prakticky aplikovat. Učivo bylo interpretováno věcně správně, výstavba hodin odpovídala psychohygienickým zásadám, využití vyučovacího

času bylo efektivní.

Většina metod byla vhodně volena a zajišťovala velmi dobrou motivaci a aktivizaci žáků. Při výuce byly v úvodních částech hodin využívány metody opakovací spolu s hodnocením, při samostatné práci žáků pak metody aplikační a procvičovací. Důraz byl kladen na samostatnou práci i práci ve skupinách. Při opakování a procvičování se střídaly prvky ústních cvičení s písemnými. Hodnocení bylo zaměřeno pozitivně, u žáků byla oceňována snaha a pokrok. Objektivní, spravedlivé a vyučujícími zdůvodněné hodnocení vytvářelo ve třídách atmosféru přátelství a důvěry. Při řešení úkolů byla žákům poskytována přiměřená pomoc.

Oblast interakce a komunikace byla při výuce realizována dohodnutými pravidly jednání, která byla žáky akceptována. Komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita vyjadřování byla v navštívených hodinách velmi dobrá stejně jako komunikace neverbální.

Oblast plánování a přípravy výuky v jazyce českém je hodnocena jako velmi dobrá, personální podmínky jsou vynikající. Materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou velmi dobré. Organizace, formy a metody výuky českého jazyka jsou hodnoceny jako velmi dobré. K výrazným kladům patřilo motivování žáků ve všech částech vyučování, na velmi dobré úrovni byla vzájemná interakce a komunikace mezi pedagogy a žáky.

Kvalita výuky českého jazyka je hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika – (1. - 5. roč.)

Časová dotace sledovaného předmětu na prvním stupni ZŠ odpovídá schválenému učebnímu plánu. Probírané učivo příslušných ročníků bylo obsaženo v tematických plánech vyučujících, řádně zaznamenáno v třídních knihách a odpovídalo učebním osnovám matematiky. Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě, kontinuita výuky v jednotlivých ročnících je zajištěna mimo jiné i činnostmi metodického sdružení učitelů 1. stupně.

Příprava výuky matematiky byla velmi dobře promyšlená. Výukové cíle byly v jednotlivých hodinách stanoveny vhodně a přiměřeně, odpovídaly základnímu standardu vzdělání. Bylo přihlíženo k aktuálnímu stavu třídy. Bezprostřední a perspektivní příprava učitelů je v souladu s učebními osnovami a tematickými plány.

Učitelé sledovaných předmětů jsou velmi dobře informováni o žácích se specifickými poruchami učení.

Na prvním stupni ZŠ je v maximální míře využívána odborná a pedagogická způsobilost učitelů matematiky, což se příznivě projevilo v převážně vynikající úrovni kvality výuky.

Výuka matematiky probíhá v kmenových třídách s odpovídající velikostí i vybavením. Světelné a tepelné podmínky byly dobré. Výzdoba tříd i společných prostor školy byla esteticky na velmi dobré úrovni. Dostatek učebních pomůcek a magnetických tabulí umožňoval řadu samostatných forem a metod práce. Ve třídách jsou k dispozici prostorové a tabelární pomůcky vztahující se k probíranému učivu. Jsou promyšleně a funkčně využívány v procesu výuky. Udržovaný žakovský nábytek odpovídal antropometrickým požadavkům. Při kontrole rozvrhu hodin nižšího stupně bylo pouze v jediném případě zaznamenáno zařazení matematiky ve čtvrté vyučovací hodině, převážně je vyučována v první a druhé vyučovací jednotce. Z hlediska psychohygienických podmínek nebyly ve škole zjištěny závady.

Výuka matematiky byla vyučujícími ve všech sledovaných hodinách velmi dobře promyšlená a připravená se strukturou odpovídající výukovým cílům. Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a nenásilné, vždy přiměřené věku a možnostem žáků. Ve všech hospitovaných hodinách sledovali učitelé cíle výuky. Témata hodin byla volena tak, aby se dodržela návaznost s přihlédnutím k dosavadním znalostem a dovednostem žáků. V závěru

učebních jednotek si učitelé ponechali časový prostor pro shrnutí probraného učiva a zhodnocení průběhu vyučovacích hodin i ocenění práce žáků.

Práce s učebnicemi, pracovními sešity, početními úkoly připravenými na tabuli a pomůckami směřovala k maximálnímu pochopení probírané látky. Bylo využíváno i vlastních zkušeností žáků. Vyučující dbali na nácvik základních algoritmů, dostatečně zařazovali pamětné i písemné počítání a prováděli nácvik logické úvahy. Znalosti získané v numerickém počítání byly aplikovány ve slovních úlohách. V organizaci vyučovacích hodin pamatovali pedagogové na změnu metod a forem výuky (frontální práce, práce ve skupinách, individuální činnosti a práce s chybou) i na relaxaci zařazováním zpěvu, her a soutěží. Žáci byli během vyučování aktivní, nebáli se vyslovit svůj názor a snažili se uplatnit.

Probírané učivo bylo interpretováno věcně správně. V hodinách byla rozvíjena představivost, paměť, logický úsudek i v přiměřené míře komunikativní dovednosti. Ve sledovaných hodinách matematiky byly znalosti žáků velmi dobré.

Použité motivační metody byly velmi vhodné. Vstupní i průběžná motivace především vyplývaly z osobnostních předpokladů pedagogů. Hlavním motivačním prvkem bylo povzbuzení a pochvala žáků či ocenění jejich snahy. Vyučující svou přirozenou autoritou i velmi pěkným vztahem k žákům umocňovali přátelskou pracovní atmosféru. Při zadávání a řešení úkolů byla žákům poskytována pomoc, respektována byla i zásada přiměřenosti.

Objektivní a spravedlivé hodnocení žáků mělo převážně slovní charakter, bylo téměř vždy zaměřeno na hledání pozitivních prvků.

V oblasti interakce a komunikace byla pedagogy i žáky respektována pravidla jednání, komunikace byla založena na vzájemné důvěře. Komunikace žáků byla s ohledem na jejich věk na žádoucí úrovni. Úroveň vyjadřování vyučujících byla ve všech navštívených hodinách velmi dobrá. Výrazně pozitivně je třeba hodnotit vzájemnou ohleduplnost a úctu v chování a jednání mezi žáky i vzhledem k dospělým osobám. Kázeňské problémy nebyly v průběhu inspekce zaznamenány.

Na základě uvedených skutečností je oblast plánování a přípravy výuky matematiky hodnocena jako vynikající. Vynikající jsou rovněž personální podmínky. Podmínky výuky po stránce psychohygienické a materiálně-technické jsou celkově velmi dobré. Oblast organizace, forem a metod výuky matematiky, stejně tak účinnost motivace a způsobu hodnocení žáků ve vyučovacím procesu i vzájemná interakce a komunikace mezi žáky a pedagogy i mezi žáky navzájem vykazovaly příkladnou úroveň.

Celkově je kvalita výuky matematiky na prvním stupni ZŠ hodnocena jako vynikající.

Matematika ve třídách s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů

Třídy s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů jsou ve škole organizovány v souladu s modelem MŠMT ČR v 6. – 9. ročníku (v 6., 8. a 9. roč. po dvou třídách, v 7. roč. jedna třída – celkem 7 tříd).

Kontrolou rozvrhu hodin, zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo ověřeno, že výuka matematiky probíhá podle učebního plánu schváleného MŠMT ČR pod čj. 21 968/96-22. Ve všech navštívených třídách souhlasila časová dotace jednotlivých předmětů s učebním plánem, probírané učivo příslušných ročníků odpovídalo učebním osnovám a bylo obsaženo v tematických plánech vyučujících, aniž by docházelo k obsahové duplicitě učiva. Rovněž kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna.

Pro žáky tříd s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů je ve všech

ročnících zaveden nepovinný předmět, ve kterém jsou tito žáci seznamováni s uživatelskými dovednostmi práce na PC, v 9. ročníku se základy programování.

Příprava výuky v hospitovaných hodinách byla vesměs dobře promyšlená. Výukové cíle byly stanoveny vhodně a přiměřeně vzhledem k učebním osnovám pro rozšířené vyučování matematiky.

Personální struktura vyučujících ve třídách s rozšířeným vyučováním je vynikající. Při výuce je v plné míře využívána odborná a pedagogická způsobilost učitelů ve smyslu ustanovení vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. V příslušných třídách vyučují zkušení učitelé s dlouholetou praxí, což pozitivně ovlivňuje kvalitu výuky.

Učebny jsou vybaveny vhodně a účelně, podle subjektivního posouzení odpovídají psychohygienickým zásadám. Jsou vybaveny starším i novějším žakovským nábytkem, který splňuje antropometrické požadavky. Kabinet matematiky je dostatečně vybaven běžnými standardními pomůckami a didaktickou technikou, škola disponuje dostatečným množstvím příslušných učebnic a sbírek úloh (záměrem je vybavení všech ročníků ucelenou řadou učebnic autorů Odvárko – Kadleček, jež byly doposud vydány pouze pro 6. – 8. ročník).

Výuka matematiky se vyznačovala strukturou hodin odpovídající výukovým cílům. Připravené příklady měly přiměřenou obtížnost a velmi často potvrzovaly pedagogickou zásadu spojení získaných teoretických znalostí s jejich praktickým využitím.

Organizace výuky vesměs umožňovala žákům pracovat individuálním tempem a zajišťovala jejich úspěšné uplatnění. Probíhala systémem zpětné vazby založené na tvořivosti každého žáka. Umožňovala rovněž velký podíl samostatné práce žáků v celkové struktuře hodin. Organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. Při zadávání úkolů byla respektována zásada přiměřenosti. Žáci byli vedeni k sebekontrolě a odpovědnosti. Přiměřeně byly rozvíjeny jejich komunikační schopnosti. Ve výuce byl vytvořen prostor pro samostatnou práci zejména s využitím učebnic, učivo bylo interpretováno věcně správně. V hodinách byla rozvíjena představitivost, paměť i logický úsudek, byl vytvářen prostor pro aktivní učení žáků. Jen ojediněle byla zaznamenána menší efektivita využívání vyučovacího času. Umožnění alternativních způsobů řešení úloh bylo pro žáky běžným jevem. Z hlediska užitých forem a metod výuky byly zaznamenány hospitované hodiny s vynikající úrovní (v jedné z hodin bylo předvedeno ukázkové užití heuristické metody), ale i hodina standardní s nižší náročností na výkon žáků vzhledem k jejich zaměření. Velmi dobrá kvalita výuky převládala.

Vstupní i průběžné motivační metody byly různorodé, vesměs na velmi dobré úrovni. Motivační výzvy navozovaly podporu přirozené soutěživosti a sebeuplatnění žáků. Stěžejním motivačním prvkem byla pochvala, ocenění výkonu. V průběhu výuky bylo využíváno aktualizace učiva i mezipředmětových vztahů. Výklad nové látky navazoval na ověřování výchozích znalostí a dovedností, zkoušení mělo ve většině případů charakter vytváření zpětné vazby. Výsledky zadaných úkolů byly vyhodnocovány se zdůvodňujícím komentářem.

V hospitovaných hodinách převládala příznivá pracovní atmosféra, což je výsledkem pozitivní interakce učitel – žák. Komunikace mezi těmito subjekty byla vesměs založena na vzájemné důvěře. Osobnost žáka byla všemi pedagogy respektována.

Na základě uvedených skutečností je oblast plánování a přípravy výuky matematiky hodnocena jako velmi dobrá. Personální podmínky jsou vynikající, psychohygienické a materiální podmínky výuky velmi dobré. Organizace, formy a metody výuky matematiky jsou hodnoceny jako velmi dobré, stejně tak účinnost motivace a způsobu hodnocení žáků ve vyučovacím procesu. Vzájemná interakce a komunikace mezi žáky a pedagogy je rovněž na velmi dobré úrovni.

Kvalita výuky matematiky ve třídách s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů je velmi dobrá.

Cvičení z matematiky

Sledovaný předmět je vyučován jako nepovinný s jednohodinovou týdenní dotací (dvouhodinová výuka probíhá jednou za 14 dní) ve všech ročnících tříd s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů. Obsahem výuky je informatika, obor zabývající se zákonitostmi vzniku, zpracování, přenosu a využívání informací, cílem je vybavení žáka základními znalostmi a dovednostmi z oblasti výpočetní techniky na základní uživatelské úrovni (vzhledem k této skutečnosti je problematické označení předmětu jako „cvičení z matematiky“). Pro běžný praktický život žáků v současném technicky vyspělém světě mají znalosti z oboru informatiky vzrůstající význam, proto je zavedení tohoto předmětu výrazným pozitivem školy.

Příprava výuky v hospitovaných předmětech byla dobře promyšlená, pedagogové dokázali přesně formulovat cíl vyučovací jednotky, který odpovídal probíranému učivu, podmínkám výuky a aktuálnímu složení třídy. Vedení školy sleduje kontinuitu výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky.

Sledovaný předmět vyučují pedagogové odborně a pedagogicky způsobilí pro výuku na 2. stupni ZŠ ve smyslu výše citované vyhlášky MŠMT ČR (aprobačně zaměřeni na matematiku nebo fyziku). Základní znalosti pro výuku vesměs získali formou akreditovaných vzdělávacích kurzů v oboru výpočetní techniky.

Ve škole jsou vybudovány dvě samostatné odborné učebny, v každé z nich je instalováno 12 osobních počítačů (ve většině případů může každý žák pracovat samostatně u svého počítače). Pro výuku je používán operační systém Windows 95 a Windows 3.11 s programy Microsoft Office (Word, Excel, Power Point) a dále skupina programů firmy T 602. Kromě znalosti manipulace s počítačem na základní uživatelské úrovni jsou žáci postupně seznamováni se základy algoritmizace a v nejvyšším ročníku se základy programování. Formou postupných kroků pracují při vytváření textových dokumentů v programech T 602 a Microsoft Word, při tvorbě jednoduchých tabulek v tabulkových procesorech C 602 a Microsoft Excel, využívají aplikace Malování.

Organizace hospitovaných hodin byla na vynikající až dobré úrovni, užité metody a formy byly různorodé, s volbou řady forem individuální práce. Jasně a srozumitelné organizační pokyny byly přiměřené věku a možnostem žáků. Při výuce bylo využíváno dalších zdrojů informací, byl vytvořen prostor pro vyjádření vlastního názoru.

Zaznamenána byla velmi dobrá motivace a aktivizace žáků, samozřejmostí bylo pozitivní posilování výkonu žáků. Výsledky učení byly vyhodnocovány průběžně, opakování i zkoušení mělo návaznost na probírané učivo. Pedagogové ověřovali pochopení zadávaných úkolů, upozorňovali na klíčová úskalí. Žáci byli vedeni k sebekontrolě a odpovědnosti.

Při výuce byla akceptována dohodnutá pravidla chování a jednání. V prostoru k diskusi byla tolerována různost názorů s respektováním osobnosti žáka. Pozitivní vztah k výuce byl u žáků zřetelný.

Plánování a příprava výuky sledovaného nepovinného předmětu je na velmi dobré úrovni. Personální struktura je rovněž velmi dobrá, materiální podmínky vynikající, psychohygienu velmi dobrá. Oblast organizace, forem a metod výuky je rovněž hodnocena jako velmi dobrá. K výrazným kladům patřilo motivování dětí ve všech částech vyučování, tato oblast je na vynikající úrovni stejně jako hodnocení úrovně spolupráce a vzájemné komunikace. Celkově je výuka nepovinného předmětu hodnocena jako velmi dobrá.

Chemie a fyzika

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá deklarovanému vzdělávacímu programu Základní škola.

Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě, úzkou spoluprací mezi vyučujícími je zajištěna kontinuita mezi jednotlivými ročníky. Při bezprostřední přípravě na vyučovací hodiny vycházejí všichni učitelé z tematických plánů, které odpovídají učebním osnovám sledovaných předmětů. Tyto však nejsou vždy dostatečně obsahově rozpracovány. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání i aktuálnímu složení třídy. Učitelé sledovaných předmětů jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení.

Všichni vyučující sledovaných předmětů splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Výuka chemie probíhá ve specializované laboratoři se zabudovaným rozvodem vody a zemního plynu pro jednotlivá pracoviště. Pro výuku i laboratorní cvičení je dostatek materiálu (např. chem. skla, stojanů, kahanů i chemických substancí).

Výuka fyziky probíhá v běžných třídách, laboratorní cvičení se konají v učebně k tomu účelu přizpůsobené. Zde je také umístěna část učebních pomůcek. Některé z nich jsou již ve značně opotřebeném stavu, což se projevilo v nepřesnostech a nefunkčnostech sestav při laboratorních činnostech.

Prostorové, světelné a tepelné podmínky i vybavení antropometrickým školním nábytkem jsou dobré, značně opotřebena je část žákovských židlí.

Struktura většiny hospitovaných hodin odpovídala věku žáků i výukovým cílům. Organizační pokyny byly podávány jasně a srozumitelně, v ojedinělých případech ovšem i direktivním způsobem. Výběr, sled a množství informací byl přiměřený náročnosti učiva, věkovým zvláštnostem i rozdílnému charakteru tříd (běžné třídy a třídy s rozšířenou výukou přírodovědných předmětů).

V laboratorních pracích byl vytvořen dostatečný prostor pro samostatné a aktivní učení, který však nemohly všechny skupiny žáků ve fyzikálních cvičeních využít v důsledku méně kvalitního laboratorního materiálu. Vyučující poskytovali žákům pomoc, hodnotili jejich činnost, zvládnutí úkolu a aktivitu. Organizace výuky umožňovala žákům pracovat individuálním tempem. Byli vedeni k sebekontrolě a odpovědnosti v týmové spolupráci.

V části vyučovacích hodin fyziky převládal frontální způsob výuky, důraz byl kladen na přesné formulování definic, méně na pochopení vztahových a příčinných souvislostí. Ve výuce byla používána didaktická technika a demonstrační pomůcky. Během krátkého testu žáci používali matematicko-fyzikální tabulky.

Probírané učivo bylo v souladu se současným stavem teorie a praxe a bylo interpretováno věcně správně. Navazovalo na ověřené znalosti z minulých vyučovacích hodin. Závěrečné zhodnocení výsledků vyučovacích činností s ohledem na cíl hodiny nebylo vždy běžné.

Použité motivační metody byly vesměs na velmi dobré úrovni. Uplatňováním průběžných motivačních výzev učitelé pozitivně posilovali pracovní činnosti žáků. V průběhu hodin učitelé aktualizovali učivo, motivačně působily v některých hodinách také soutěživé prvky. Vyučující často využívají pro ověření zvládnutí učiva písemného zkoušení, které má pro učitele i žáky charakter zpětné vazby. Vyhodnocení vypracovaných úkolů bylo objektivní a spravedlivé.

Ve většině hospitovaných hodin panovala klidná pracovní atmosféra. Komunikace mezi učiteli a žáky byla založena na vzájemné důvěře.

Na základě uvedených skutečností je oblast plánování a přípravy výuky fyziky a chemie hodnocena jako velmi dobrá, podmínky výuky po stránce personální jsou vynikající, psychohygienické a materiálně-technické jsou celkově na velmi dobré úrovni. Velmi dobrá

je i oblast organizace, forem a metod výuky, jako i účinnost motivace a způsobu hodnocení žáků ve vyučovacím procesu. Vzájemná interakce a komunikace mezi žáky a pedagogy i mezi žáky navzájem vykazovala také velmi dobrou úroveň.

Celkově je kvalita výuky fyziky a chemie hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Z hodnocení kvality výuky jednotlivých předmětů či skupiny předmětů vyplývá, že všechny sledované oblasti – organizace, podmínky, metody a formy práce, motivace a hodnocení, interakce a komunikace v hodinách – jsou v souhrnu hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobé koncepční záměry rozvoje školy jsou písemně zpracovány v materiálu pro období 1996 – 2000. Priority jsou stanoveny v obecné rovině pro oblast výchovně-vzdělávací, personální a pro oblast materiálního zajištění výuky. Dle vyjádření ředitelky školy je prioritním cílem nadále pokračovat a zdokonalovat rozšířenou výuku matematiky a přírodovědných předmětů, věnovat se individuálně problémovým žákům a zajistit aprobovanost výuky.

Plán práce na školní rok 1999/2000 byl zpracován na základě analýzy výročních zpráv, podmínek a znalosti prostředí, kde se škola nachází. Vytyčuje hlavní úkoly v oblasti vzdělávání, výchovy, materiálního zabezpečení a řízení, určuje odpovědnost jednotlivých pracovníků za jejich plnění. Vedení školy upřesňuje a konkretizuje úkoly v měsíčních plánech, které jsou k dispozici všem pracovníkům školy na nástěnce ve sborovně.

Samostatnou přílohu tvoří plán výchovného poradenství, školní družiny a tzv. minimální program protidrogové prevence. Přehledný plán kontrolní činnosti je rozpracován na jednotlivé měsíce a postihuje všechny okruhy kontroly chodu školy. Svými náměty a připomínkami se na plánovací činnosti podílejí i ostatní pracovníci školy. Plánované termíny jsou vedením školy sledovány, úkoly průběžně vyhodnocovány.

Škola se řídí schválenými učebními plány, jak bylo konstatováno v předchozí kapitole. Ve třídách osmého a devátého ročníku nebyla dodržena minimální časová dotace šesti vyučovacích hodin ve výtvarné výchově za čtyřleté období, jak je stanoveno v učebním plánu vzdělávacího programu Základní škola - učeny byly pouze čtyři vyučovací hodiny.

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vypracovávány individuální plány, dokumentace o těchto integrovaných žácích je řádně vedena ve smyslu Pokynu MŠMT ČR čj. 16 138/98-24.

Nabídka individuálně zvolených vzdělávacích aktivit uspokojuje zájmy více než poloviny žáků školy. Z nepovinných předmětů se vyučuje zdravotní tělesná výchova, zájmová tělesná výchova, jazyk německý, náboženství a cvičení z matematiky.

Oblast plánování postihuje celou šíři činnosti školy, vychází z konkrétních podmínek a možností. Plánovací činnost vytváří ucelený systém se stanovením priorit. Celkově má rozsah a účelnost plánování velmi dobrou úroveň.

Organizování

Organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy má jasně stanovená pravidla.

Při řízení školy se ředitelka opírá o názory a doporučení tzv. poradního sboru složeného ze zástupců pedagogických pracovníků, úzce spolupracuje s metodickými orgány. Promyšleně a adresně deleguje kompetence na jednotlivé pracovníky a vytváří prostor pro jejich aktivní uplatnění. Rozdělení pravomocí mezi ředitelkou a její zástupkyní i ostatními pracovníky je písemně stanoveno.

Běžný provoz se řídí řádem školy, který je sestaven v souladu s § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Respektuje Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních čj. 16 227/96-22. V průběhu inspekce bylo chování žáků slušné a bezproblémové. Je zřejmé, že školní řád je žáky i pracovníky školy akceptován. Ostatní pracovníci školy spoluvytvářejí dobré podmínky pro práci pedagogů a žáků.

Povinná dokumentace školy je vedena řádně, funkčně a v souladu s právními předpisy bez zjištění závažnějších nedostatků. Kontrolovaná dokumentace má velmi dobrou úroveň po stránce obsahové i formální. Rozvrh hodin a přestávek respektuje v rámci podmínek školy psychohygienické potřeby žáků i pedagogů.

Organizování pedagogických rad je funkční, zápisy z nich obsahují relevantní informace o současném stavu školy v oblasti vzdělávací a výchovné.

Vnitřní informační systém je účinný, existují v něm zpětné vazby. Vedení školy umožňuje všem zaměstnancům přístup k aktuálním informacím, které se týkají práce školy. Preferován je každodenní osobní kontakt. Operativní řízení je zajišťováno konáním provozních porad, z nichž jsou pořizovány zápisy. Tok informací je průběžný, ucelený. Důvěrné informace o žácích a zaměstnancích jsou řádně zabezpečeny proti zneužití.

Stávající vnější informační systém zajišťuje pravidelnou a včasnou informovanost rodičů především prostřednictvím tzv. deníčků a žákovských knížek. Kromě pravidelných třídních schůzek je rodičovská veřejnost o práci školy informována prostřednictvím Zpravodaje, který vychází třikrát ročně. Informuje o organizaci školního roku, prospěchu a chování žáků a seznamuje veřejnost s úspěchy žáků v soutěžích a olympiádách. Důležité zprávy o škole jsou dále publikovány v týdenících Region, Naše Opavsko a městském bulletinu Hláska.

Na veřejnosti se škola prezentuje velmi dobrými výsledky v olympiádách a soutěžích. Vynikajících výsledků bylo v uplynulém roce dosaženo v olympiádách v zeměpise a matematice, v nichž obsadili žáci první místa v regionálním kole a postoupili do národního kola. První místa v okresních kolech získali žáci v olympiádách v jazyce anglickém, matematice, fyzice, biologii a zeměpise, rovněž obsadili řadu prvních míst i ve sportovních soutěžích.

Úspěšně se rozvíjí spolupráce a družba s polskou školou v Ratiboři.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99 včetně výroční zprávy o hospodaření za rok 1999 akceptuje § 17e odst. 2, 3 a § 17g zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, a postihuje všechny oblasti tohoto zákona a její obsah je v souladu se zjištěnými skutečnostmi. Po stránce obsahové má velmi dobrou vypovídací hodnotu, poskytuje dostatek informací a slouží jako výchozí zdroj pro sebehodnocení školy.

Organizace výchovně vzdělávací činnosti vychází ze zpracovaného řádu školy a jasně stanovuje kompetence jednotlivých pracovníků. Tok informací je ucelený a plynulý. Informovanost rodičů a veřejnosti je pravidelná.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy i informačních systémů je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení školy má svůj řád, je promyšlené a funkční. Hlavním prvkem ve vedení pracovníků je každodenní přímý kontakt s oboustrannou informovaností o plnění úkolů. Kritéria pro přidělování osobních příplatků a mimořádných odměn jsou stanovena písemnou formou, zaměstnanci jsou s nimi seznámeni. Nadtarifní složky jsou přiznávány diferencovaně. Jako motivační prvek využívá vedení školy slovní pochvalu a poděkování za přípravu mimořádných akcí. Škola spolupracuje se Slezskou univerzitou, Ostravskou univerzitou a UP v Olomouci. Sebehodnocení školy se uskutečňuje na pedagogických radách, je i součástí výroční zprávy školy.

Motivování pracovníků, systém, rozsah a efektivnost vedení jsou v souhrnu hodnoceny jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka školy má vytvořen účinný systém kontroly, který postihuje všechny oblasti organizační struktury. Plánované termíny jsou sledovány a průběžně vyhodnocovány. Systém kontrol je realizován dle celoročního plánu formou hospitací, kontrolou pedagogické dokumentace a kontrolou správních zaměstnanců. Sledovány jsou písemné a grafické projevy žáků, úroveň vědomostí je zjišťována formou srovnávacích prověrek. O pravidelné hospitační činnosti jsou vedeny záznamy, těžiště hodnocení spočívá v pohovoru hospitujícího s učitelem. Zobecněné poznatky jsou prezentovány na pedagogických radách, opatření k nápravě nedostatků jsou přijímána bez prodlení.

Kontrolní činnost je promyšlená a účinná. Kodstranění zjištěných nedostatků jsou přijímána okamžitá opatření, která jsou projednávána se zodpovědnými pracovníky. Tato oblast je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Rozsah a účelnost plánování mají velmi dobrou úroveň. Organizace vzdělávacího a výchovného procesu se řídí jasně stanovenými pravidly a umožňuje efektivní řízení. Spolu s informačním systémem je tato oblast hodnocena jako velmi dobrá. Škola se úspěšně reprezentuje na veřejnosti dosahovanými výsledky v olympiádách a soutěžích. Vedení a motivování pracovníků spolu se systémem kontrolních a hodnotících nástrojů je hodnoceno jako velmi dobré.

Kvalita řízení je hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace ve smyslu § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění zákona č. 258/ 1966 Sb. (rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 473/99/Z-29-00, třídní výkazy, katalogové listy, třídní knihy, školní řád, rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad, kniha úrazů, dokumentace žáků se zdravotním postižením, hospodářská evidence a evidence majetku).
- Zahajovací výkaz školy.
- Řád školy.
- Plán práce na školní rok 1999/2000.

- Tematické plány učiva sledovaných předmětů.
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99 včetně výroční zprávy o hospodaření za rok 1999.
- Písemné podklady řídicí, kontrolní a organizační činnosti vedení školy.
- Písemné žákovské práce.
- Podkladová inspekční dokumentace (hospitační záznamy).

ZÁVĚR

Předmětem inspekce bylo hodnocení kvality výuky českého jazyka, matematiky a skupiny přírodovědných předmětů, dále byla hodnocena kvalita řízení. Posouzením sledovaných oblastí byla stanovena následující výrazná pozitiva a negativa.

Pozitiva:

- velmi dobrá úroveň vzdělávání ve výše uvedených předmětech,
- příznivá pracovní atmosféra ve třídách,
- velmi dobrá prezentace školy na veřejnosti,

Negativa:

- minimální přírůstek fondu žákovské knihovny,
- porušení § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů -u žáků osmých a devátých tříd nebyla dodržena minimální časová dotace šesti vyučovacích hodin výtvarné výchovy v průběhu školní docházky, jak je stanoveno v učebním plánu vzdělávacího programu Základní škola- učeny byly pouze čtyři, resp. pět vyučovacích hodin.

Sledovaná škola prokázala velmi dobré výsledky ve všech výše uvedených sledovaných oblastech, jak v oblasti vzdělávání, tak v oblasti řízení. S přihlédnutím k dalším zjištěním je škola celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou školou efektivně využívány ve prospěch žáka a vzdělávacího programu, neúčelnost vynakládání finančních prostředků nebyla v průběhu inspekce zjištěna.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jan Katolický	
Členové týmu	PaedDr. Jaroslava Gebauerová	
	RNDr. Libor Kubica	

V Opavě dne 10. března 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. 3. 2000

Razítko

Mgr. Karla Havlicová

.....

Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Opava	2000-04-04	145 095/00-11124
Zřizovatel: Město Opava, Horní náměstí 69, 746 26 Opava	2000-04-04	145 096/00-11124

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nepodány